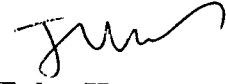

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen soruların **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Tulay Hatimoğulları Oruç
Adana Milletvekili

Bir internet sitesinde Bursa'da bulunan bir kilisenin satış ilanı kamuoyuna yansımıştır. 14 Ocak 2021 tarihli; "Bursa'da Kültür Sanat Merkezi/Müze/Otel Olabilecek Tarihi Kilise" başlığıyla verilen ilanda, kilisenin satışı için 6 milyon 300 bin lira talep edilmiştir. "Ticari sırların ve kişisel verilerin korunması" gerekçesiyle temsili fotoğraflar kullanılan ilanda, kilisenin ismi ve yeri paylaşılmamıştır. Ancak ilanda yer alan "Ermeni nüfusu için inşa edilen kilise, mübadele sonrası nüfusun ayrılması nedeniyle özel mülkiyete geçmiştir ve 1923 yılından itibaren bir süre tütün deposu, ardından da dokuma fabrikası olarak kullanılmıştır. UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne giren bir bölge içerisinde, bilinen bir konumda yer alan kilise, lokasyonu itibarıyla turistik amaçla değerlendirilebilir" ifadelerinden kilisenin Bursa'nın merkezinde yer alan Setbaşı semtinde bulunan, daha önce birkaç defa satılığa çıkarılan ancak satılamayan Ermeni Katolik Kilisesi olduğu anlaşılmaktadır.

Türkiye'de özellikle İstanbul dışındaki cemaatsiz kalan kiliseler, kaderlerine terk edilmiş durumdadır. Ahıra dönüştürülenleri, depo olarak kullanılanları, definecilerin saldırısına uğrayanları vardır. Satış ilanlarına rastladığımız özel mülkiyete geçmiş olan kiliseler de oldukça fazla sayıdadır. Oysa kiliseler tıpkı sinagog ve cami gibi satılabilecek bir özel mülk olamazlar, kamunun kullanımına açık yapılardır. Ayrıca birer kültürel miras olan kiliseler taşıdığı değerler gereğince de satılamaz. 1915 sonrası gayrimüslimlere yönelik uygulanan mülkiyet gaspı ile birlikte dini kurumların da özel mülkiyete geçişi ve kiliselerin satışları

görülmeye başlanmıştır. Din ve vicdan özgürlüğü kapsamında bu yaklaşımın ele alınarak, kiliselerin özel mülkiyetlerine ve satışlarına son verilmek üzere adımlar atılmalıdır.

Bu bağlamda;

- 1- Söz konusu kilisenin basına yansıdığı üzere internet üzerinden satışa çıkarıldığına ilişkin bilginiz var mıdır? Var ise bu ve benzer olaylara karşı ne gibi tedbirler almayı düşünüyorsunuz?
- 2- Adı geçen kilisenin tapusunun şahsa ait olduğu iddiası doğru mudur? Doğruysa nasıl ve hangi şartlarda bu kiliselerin tapuları söz konusu şahıslara geçmiştir?
- 3- Bakanlığınızın tarihi varlıkları korumak, geliştirmek, yaşatmak ve bir sonraki kuşaklara aktarılmasını sağlamak gibi görevleri olmasına karşın bu tarihi yapıların korunması noktasında sergilediği ihmalkâr tutumun gerekçesi nedir?
- 4- Son beş yılda benzer şekilde kaç tane dini yapı satışa çıkarılmıştır?
- 5- Tapusu Bakanlığınıza ait kaç adet kilise ve manastır vardır?
- 6- Son 5 yılda kaç kilise ve manastırda restorasyon çalışması yapılmıştır?
- 7- Hristiyanlığın kutsal ibadet yerleri olan kiliselerin şahıslarca satışa çıkarılması girişimleri Hristiyan yurttaşları rencide eden bir durumdur. Hristiyan yurttaşların karşı karşıya bırakıldığı bu ve benzer sorunlara ilişkin Bakanlığınızın ne gibi planlamaları vardır?
- 8- Benzer şekilde tapusu şahıslara ya da Hazineye geçmiş olan Ermeni, Süryani ve Rum kiliselerinin tapularının ilgili Vakıflar dolayımı ile esas sahiplerine iadesi için çalışmalarınız var mıdır/olacak mıdır?
- 9- Bakanlığınızca satışa çıkartılan tarihsel ve toplumsal öneme sahip benzer durumdaki yapıların tapularını alarak kamulaştırılmak ve yeniden aslına uygun işlevlendirmek üzere adımlar atılacak mıdır?
- 10- Kilise, manastır ve sinagog gibi dini yapıların kişiler tarafından satışının engellenmesi için önleyici bir çalışmanız var mıdır?